

lokalhistorie

Hvilken butikk handlet din familie i, da?

I dag gjengir vi en lang liste fra 1962 over kolonialbutikker og landhandlerier i Sandefjord og tidligere Sandar.

Nå er alle disse borte, men de er en viktig del av vår nære fortid. Derfor vil Sandefjord Lokalhistoriske Senter gjenopplive dem, sette dem på kartet og mimre om dem. Husker du noe, kan du bidra med opplysninger, memoreringer og bilder, så ta kontakt.

Alle har vi vel minner om butikker familien handlet i før i tiden. Minner om eiere, betjening, kunder vi traff, varer, dufter, inventar, skilt og andre særtrekk. Enten var vi med mor eller ble sendt på egenhånd med handlelapp til kolonialen. Fikk vi et drops av kjøpmannen, festet også det seg som et godt minne. Det fantes egne godtebutikker; de var jo som rene Soria Moria for oss småunger. Det

hendte vi fulgte far også, når han skulle kjøpe maling, skruer eller andre mer karslige varer. Nesten uansett bransje – butikkenes interiør og atmosfære fulgte med oss i erindringen lenge. De ble så foretrekk av andre interesser, for nå i høy alder å bli gjenoppvekket gjennom blant annet museumsbesøk, bilder og andres fortellinger.

Vi antar det er noen lesere som husker de to butikkfasadene vi viser i dag. Tjomslands butikk står på listen fra 1962, mens Gustavsen & Henriksens farvehandel trolig ligger noe lengre tilbake i tid.

Tekst: Sven Erik Lund
Foto: Privat



ØR OG NÅ



Medlemsliste for Sandefjord og Omegns Kjøpmannsforening pr. 1.12. 1962

Listen inneholder 78 kolonialbutikker og landhandlerier. Navnene er gjengitt slik de sto skrevet i medlemslisten fra 1962. Der firmanavnet består av et personnavn, står etternavnet først.

Allum, Bjarne, Lahelle, Sandar.
Austad, Rolf, Moveien 90, Sandar.
Berg, Mona, Hasle, Sandar.
Bjerke Landhandel, Heimdal, Sandar (Inneh. Peder Johnsen).
Blomdals Kolonial, Haneholmveien 20, Sandar (Inneh. Rolf Blomdal).
Breilli Kolonial, Breilli, Sandar (Inneh. Erling Fagerli).
Buer, Alf, Virik, Sandefjord.
Buer Kolonial A/S, Buer, Vesterøy, Sandar (Inneh. E. Holmgren).
Bull, Trulls, Laskenveien, Sandar (Glitne Kolonial).
Børresen, Hans B., Bugården, Sandar.
Dahl, Johnn, Hystadveien 23, Sandefjord.
Dahl A/S, Thor, Kolonial og Skipshandel, Sandefjord.
Eikevoll Småhandel, Ormestad, Sandar (Inneh. Nelly Hansen).
Engø Landhandel, Enge, Sandar (Inneh. Bjørn Andersen).
Furustad, firma Alb., Storgaten 18, Sandefjord.
Framnes Kolonial A/S, Framnesveien 19, Sandar.
Erlandsens E. Eftf., Hasle, Sandar (Inneh. Reidar Hansen).
Gallis S. Harald Eftf., Hvitstein, Kodal (Inneh. Robert Stensrud).
Gimle Kolonial, Gimle, Sandar (Inneh. Kåre Ambjørnød).
Grøtterød, W., Jåberg st.
Hagely Kolonial, Breilli, Sandar (Inneh. Thelma Olsen).
Hansen, Kjell, Mosserød, Sandar.
Hansen, Lars Z., Virik, Sandar.
Hansen, Reidar, Floers gate 10, Sandefjord.
Haugen, Bjarne, Kongens gate 15, Sandefjord.
Huvik Kolonial, Huvik, Sandar (Inneh. Nils Pettersen).
Haugtuff Landhandel, Fevang, Sandar (Inneh. Rich. Iversen).
Hvitstein, firma Ella, Eftf., Hvitstein, Kodal (Inneh. Anund Aasrum).
Hystad Kolonial, Hystad, Sandar (Inneh. Harriet Jacobsen).
Hølsveiens Kolonial A/S, Hølsveien 9, Sandar (Inneh. Magnh. Thorsen og R. Hammarbäck).
Johannessen, A., Kamfjordgt. 52, Sandefjord.
Johansen, Rolf, Virik, Sandar.
Jonassen, Rakel, Gokstad, Sandar.
Jørgensen, P. Anker, Bergan, Sandar.
Kalles Kolonial, Laskenveien, Sandar (Inneh. Karl Ludvig Andersen).
Karlsens, Ingv., Eftf., Unneberg, Sandar (Inneh. I. M. Haugerud).
Kjellbergveiens Kolonial, Kjellberg, Sandar (Inneh. Olaf Hansen).
Klavnes, Anton, Haukerød, Sandar.
Klavnes, Olaf, Eftf., Hauge, Sandar (Inneh. Karen Klavnes).
Lasken Kolonial, Lasken, Sandar (Inneh. M. Andersen).
Lie, Olaf, Løveied, Haukerød, Sandar.
Lindhjem, Arne, Landstads gate 8, Sandefjord.
Lindaas, Harald, Fevang, Sandar.
Liverød, Th., Kongens gate 1, Sandefjord.
Lunden Kolonial, Lunden, Sandar.
Madsens Kolonial A/S, Haukerød, Sandar (Inneh. Anne Lise Madsen).
Martinsen, Rolf, Kjellberg, Sandar (Solås Kolonial).
Mo Kolonial, Laskenveien, Sandar (Inneh. Hans Blaasvær).
Mohr, W., Havnegaten 5, Sandefjord.
Myhre Landhandel, Myhre, Gjekstad, Sandar (Inneh. Clary Rove).
Nelvik, Nicolay P., Haneholmveien 1, Virik, Sandar.
Nicolaysens, C. Eftf., Prinsens gate 27, Sandefjord (Inneh. Gudbrand Snertingdalen).
Olsen, Sofie, Sandvoll, Vera, Sandar.
Ormestad Landhandel, Ormestad, Sandar (Inneh. K. & A. Hauptmann).
Prestbøen Landhandel, Prestbøen, Kodal (Inneh. Arne Gaasholt).
Prestehagen Kolonial, Parkveien 10, Sandar (Inneh. Odd Grøthe).
Rambo, Snefrid, Fjellveien 2, Sandefjord.
Ranvik Kolonial, Ranvik, Sandar (Inneh. Ragnar Vinje).
Rosenlund Kolonial, Breidablikk, Sandar (Inneh. Emilie Jensen).
Rui, Olav, Ekeberggt. 20, Sandefjord.
Røedvang, A/S, Framnesveien 36, Sandar (Inneh. Søren Odd Sørensen).
Sagaas, Arne, Dronningens gate 9, Sandefjord.
Sandefjord Kaffeforretning A/S, Torvet 1a (Inneh. J. W. Holmgren).
Skolmerød Landhandel, Skolmerød, Sandar (Inneh. L. Berg).
Solbakken Landhandel, Hotvedt, Sandar (Inneh. T. Lingelem).
Solbakkeveiens Kolonial, Solbakkeveien 10, Sandefjord (Inneh. John Bronbakk).
Sperre, Hans, Storgaten 23, Sandefjord.
Sperre, Hans d.y., Breidablikk, Sandar.
Svingen Kolonial, Asnes, Sandar (Inneh. Solveig Klavnes).
Tempo Kolonial, Sandefjordsveien, Sandefjord (Inneh. A. Hall-Jørgensen).
Thoresens A. O. Eftf., Kamfjordgt. 27, Sandefjord (Inneh. Arnt Andersen).
Tingvoll Landhandel A/S, Tingvoll, Sandar (Inneh. H. W. Steinert).
Tjomsland, firma Tom, Aagaards plass, Sandefjord.
Tøllefsen, T., Laskenveien 1, Sandefjord.
Torvets Kolonial A/S, Torvet 5, Sandefjord (Inneh. Elsa Ihlen).
Trevland, Hans A. Eftf., Trevland, Kodal (Inneh. Peder Trollsaa).
Aabol Landhandel, Åbol, Sandar (Inneh. Cato Vegre).
Aasen Kolonialhandel A/S, Åsen, Sandar (Inneh. Finn Nilssen).

Firma Tom Tjomsland hadde adresse Aagaards plass, og vi synes vi kan kjenne igjen Meierigården. Inngangen lå vel vis a vis Arne Sagaas' butikk, slik at det er Dronningens gate som går nedover til venstre. Senere kom det bank på hjørnet, før hele Meierigården ble revet. På skiltet i høyre bildekant kan vi tyde ordet Ost, kanskje det tilhørte meieriutsalget før melkebaren ble anlagt der? I følge Vestfold fylkesleksikon av 1949 ble firma Tom Tjomsland etablert i 1897, og foruten kolonialvarer førte firmaet kraftfôr, frø og gjødning.

Skiltet forteller at vi er på Christopher Hvidts plass, på hjørnet der Piamarias blomsterbutikk nå ligger. Legg merke til skiltene ved inngangen med tekstene Vaske-skure og pusseartikler og Farvehandel Drogeri Parfumeri. I høyre bildekant ser vi trolig snurten av en Frisør. Gustavsen & Henriksen er sannsynligvis forløperen til N. B. Gustavsens Fargehandel a/s i Dronningens gate med fasade mot Aagaards plass. Gudmund Henriksen gikk ut av firmaet i 1940, forteller Vestfold fylkesleksikon.

Skippergata

Dette postkortet fra Anders Christiansens samling viser den østre delen av Skippergata en sommerdag før bilene er særlig synlige i gatebildet. I gamle dager het gaten Bakgaden og gikk fra det som i dag er Jernbanealleen østover mot Bjerggaten. På bildet har tre barn stilt seg opp midt i gaten og gir bildet liv og tidfeste. Fotografens navn har vi ikke, men kortforlaget holder til i Kristiania som hovedstaden het før 1924. Småhusbebyggelsen har sine stentrappert rett ut i gaten med stakitter mellom hver eiendom. Det hviler fred og ro over bildet.

Dagens bilde tatt samme sted sist høst, altså cirka hundre år senere, viser for så vidt de samme bygninger, men nå er gaten brutt idet Hvaltorvet stenger trafikken fram til selve Torvet.

Tekst: Harald Fevang
Foto, før: Politiets arkiv
Foto nå: Gro Midttun



Melkeseparator

Hadde du melkekyr, trengte du en separator, for med den fikk du fløte og kunne lage masse godsaker, for eks. krem og smør. Denne geniale maskinen fantes i hopetall på bygdene inntil også gårdshusholdningene begynte å kjøpe fløten på butikken eller meieriutsalget. Avbildet separator finnes i avdøde Bitten Michelsens samling. Den er av merket Baltic. Et annet kjent merke var Alfa Laval fra storkonsernet med samme navn, og som ble startet på 1890-tallet på grunnlag av svensken Gustaf de Laval's delaktighet i oppfinnelsen av separatoren.

Tekst og foto: Sven Erik Lund

MT «Jasmin»



Motortanker Jasmin ble kontrahert av selskapene Kosmos I og Kosmos II allerede i 1938. Hun skulle bli en tanker på 15.450 tdw, med en B&W hovedmotor på 4.620 bhk. Så kom krigen. Under byggetiden i 1940 ble den beslaglagt av tyskerne på lik linje med de fleste andre nybygg. Etter planen skulle hun vært levert til rederiet i november 1941. «Jasmin» ble bygget ved A. P. Møllers skipsbyggeri Odense Staalskips værft, og etter beslagleggelse ombygget til moderskip for ubåter, og fikk navnet «Holstein». Ble torpedert allerede i 1943. Etter at krigen var slutt i 1945 ble den gjenfunnet i Lübeck i sterkt skadet tilstand. Hun ble frigitt fra Lübeck i mars 1946, og tatt under slep til Framnæs mek. Værksted for reparasjon. Ankom Framnæs og Sandefjord 30/09-1946. Var ferdig reparert i oktober 1947 og satt i løsfart. I 1948 var hun leiet inn som transportskip for kokeriene tilsluttet De Norske Hvalfangerselskapers Forbund. Etter noen år som regulær tanker i råolje fart, ble hun igjen benyttet som transport båt til isen i sesongen 1956/57 for kokeriene «Kosmos III» og «Kosmos IV». Solgt til opphugging og hugget i Blyth i 1960.

Tekst: Ragnar Iversen **Bilde: Privat samling**



SANDEFJORD LOKALHISTORISKE SENTER

pa Pukkestad gard

Har du bidrag til denne siden?

Levér det i avisresepsjonen mrk. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når og helst med en liten beskrivelse. Husk navn og adr. på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til: lokalhistorie@sb.no

Sandefjord Lokalhistoriske senter's info-gruppe: består av redigerer Harald Fevang og medarbeiderne, Otto Ågesen, Ragnar Iversen, Bjørn Hoelseth, Dag Ingemar Børresen, Sven Erik Lund, Gro Midttun og Bjørn Marum Olsen. Kontaktperson: Sven Erik Lund, tlf. 928 27 154 – sv-er-lu@online.no